

ADVIES 2307

Advies over voorontwerp van decreet over het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie

Datum: 6 september 2023

Voorzitter: Franka Foré

Aanwezigen: Anita Nyame, Ellen Volon, Fien Morren, Franka Foré, Loredana Cremery, Lot De Kimpe, Lotus Li, Michiel Van Hoof, Nick Beerens, Paulien Herck, Priscilla Keuppens Samuel-Joe Munanga

De Vlaamse Jeugd Raad, in vergadering op 6 september 2023, onder voorzitterschap van Franka Foré, en met bovenvermelde aanwezigen, adviseert met 11 stemmen voor en 1 onthouding het volgende:

1. Erken organisaties, mensen en plekken die jongeren centraal stellen als preventieve actoren in hun eigen kracht. Leg hen geen bijkomende eisen op, voorzie voldoende financiering en bouw hun werkingen niet af. 3
2. Blijf inzetten op een brede interpretatie van negatieve polarisatie waarbij discriminerende of stereotyperende terminologie wordt vermeden. Trek deze lijn verder door richting lokale besturen. 4
3. Behoud de uitzondering van de positie van jeugdwerkers wat de deelname aan LIVC-R's betreft. Bescherm deze vertrouwensband en vertrouw op de interne deontologische en integriteitsprocessen van jeugdwerk. 5
4. Betrek kinderen en jongeren en het middenveld in de verdere uitrol van het actieplan en het platform deradicalisering. 6
5. Investeer structureel in lokaal beleid, in samenspel met Vlaams en federaal niveau. Dit niveau staat mee in voor primaire preventie. Daarnaast speelt lokaal beleid ook een noodzakelijke rol binnen de verdere stappen: van detectie, begeleiding, tot nazorg. 6
6. Voorzie ruimte om te investeren in experimentele projecten en zorg voor de nodige verduurzaming van waardevolle projecten. 6

Situering

De Vlaamse Jeugd Raad schrijft dit advies op vraag van Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen. De adviesvraag ontvingen we op 10 juli 2023.

In augustus 2015 stuurde federaal minister van Binnenlandse Zaken Jan Jambon een omzendbrief naar alle lokale besturen over de aanpak van de foreign terrorist fighters, naar aanleiding van de aanslagen in West-Europa. In deze brief werden steden en gemeenten aangespoord om lokale integrale veiligheidscellen (de zogenoemde LIVC-R's) op te richten. Binnen die LIVC-R's kunnen verschillende actoren als politie, hulpverlening en onderwijs met elkaar informatie uitwisselen over potentieel gevaarlijke situaties en/of burgers. In opvolging en aanvulling daarvan werden daarnaast opeenvolgende actieplannen goedgekeurd door de Vlaamse Regering waarvan het huidige 'actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie' loopt tot en met 2024.

De Vlaamse Regering zet met dit ontwerpdecreet in op de wettelijke basis van actieplannen zoals deze, en voorziet ook op structurele basis de afbakening, coördinatie en ondersteuning van dit beleid. Het voorontwerp bespreekt de doeleinden en breedte van dit beleid, de noodzakelijke (rand)voorwaarden voor een effectief beleid, de organisatiestructuur en de ondersteuningsstructuur specifiek voor lokale besturen. De inwerkingtreding van het voorontwerp van decreet wordt beoogd op 1 september 2024.

Met dit advies vertrekken we, zoals steeds, sterk vanuit het belang van kinderen, jongeren en hun organisaties en het Kinderrechtenverdrag. We gingen hiervoor in gesprek met jeugdwerkers en jongeren zelf. Voor jeugdwerkers staat het belang van kinderen en jongeren altijd centraal. Daartoe bouwen ze met hun kinderen en jongeren een vertrouwensband op, essentieel om hun werk goed te kunnen doen. We zijn blij dat in dit voorontwerp die vertrouwensband expliciet erkend wordt en gaan hieronder ook verder in op hoe primaire, secundaire en tertiaire preventie ingevuld wordt volgens kinderen en jongeren en jeugdwerk.

Uiteraard handelen jeugdwerkers ook vandaag naar eer en geweten. Indien zij over informatie beschikken dat iemand een gevaar kan betekenen voor zichzelf, de organisatie, andere individuen of de samenleving, zullen ze die informatie uiteraard delen met politie. Hetzelfde geldt voor jeugdambtenaren of andere medewerkers van steden en gemeenten die een vertrouwensband opbouwen met kinderen en jongeren vanuit hun eigen juridische kaders en deontologische code. Jeugdwerk heeft een deontologisch kader, een uitgewerkt en uitgebreid integriteitsbeleid en werkt hierbij altijd vanuit de kracht van kinderen en jongeren zelf. Door die manier van werken staat jeugdwerk vaak dicht bij kinderen en jongeren dan hulpverlening, onderwijs of welzijn. Net die manier van werken moet dan ook beschermd blijven, steeds in constructieve dialoog met kinderen en jongeren zelf en de samenleving. In het decreet houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme van 12 mei 2021 werd, o.a. na advies van de Vlaamse Jeugd Raad, en opnieuw herhaald in dit ontwerpdecreet duidelijk voorzien dat genodigden van een LIVC-R zelf inschatten of ze deelnemen, in het licht van hun vertrouwensrelatie met de betrokken jongere. Er werd ook specifieke aandacht besteed aan het omgaan met persoonsgegevens in casussen die minderjarigen betreffen.

We zijn blij dat deze modaliteiten herhaald worden in dit ontwerp en benadrukken deze graag opnieuw met nadruk wanneer in dit ontwerpdecreet gesproken wordt over een sterkere betrokkenheid van de sociopreventieve actoren. We leiden dit advies graag in met onze visie op primaire, secundaire en tertiaire preventie en we gaan verder ook kort in op enkele andere aspecten van het ontwerpdecreet.

Advies

Preventief werken

Erken organisaties, mensen en plekken die jongeren centraal stellen als preventieve actoren in hun eigen kracht. Leg hen geen bijkomende eisen op, voorzie voldoende financiering en bouw hun werkingen niet af.

We lezen in het ontwerpdecreet dat de Vlaamse Overheid zowel een individuele aanpak hanteert als een aanpak gericht op de brede samenleving. Bij die samenlevingsaanpak hoort niet alleen detectie, opvolging, begeleiding naar disengagement en nazorg, maar ook op het tegengaan van mechanismen die radicalisering bevorderen en inspelen op negatieve polarisatie. Op al die aspecten werken heel wat actoren binnen de samenleving samen binnen onderwijs, welzijn, zorg, jeugdwerk,...

Een samenleving heeft nood aan preventie in primaire, secundaire en tertiaire zin¹. Net zoals in de zorg is voorkomen beter dan genezen. En net zoals in de zorg betekent voorkomen niet alleen op tijd naar de dokter gaan voor controle, maar ook alles doen zodat individuen voor gezonde voeding kunnen kiezen, kunnen sporten en bewegen, een zinvolle (vrije) tijdsbesteding hebben, goed onderwijs genieten en meer. Hetzelfde geldt voor kinderen en jongeren en voorkomen dat zij in mechanismen van negatieve polarisering terecht komen.

Er moet dan ook een veelheid aan middelen gaan naar het 'verbinden' met alle kinderen en jongeren. Die verbinding houden we alleen in stand met kinderen en jongeren die in de meest kwetsbare posities van onze samenleving opgroeien, als we de kans hebben om naar hen toe te gaan: via onderwijs en leraren die tijd hebben om individueel in gesprek te gaan, via mensen bij Kind & Gezin, bij JAC's, Huizen van het Kind en Overkophuizen om diepgaander te kunnen praten dan puur het overlopen van hun casus. En via jeugdwerkers die tijd kunnen maken om met jongeren zelf bezig te zijn. Bespaar dus niet op al deze werkingen die structureel bezig met het welzijn van alle kinderen en jongeren, maar zet erop in. Ga structurele ongelijkheden tegen en investeer zo in preventie.

Je kan van al die delen van het geheel niet omrekenen hoeveel preventieve kracht zij hebben, je kan die niet van elkaar los maken, en je kan ook niet vragen van een welzijnswerker om alleen nog bezig te zijn met het preventieve aspect om delinquentie te vermijden. Net door het geheel aan de juiste actoren op de juiste momenten en plekken, behouden we als samenleving de verbinding met elke individuele jongere. Net door te kijken naar jongeren als krachtige en veelbelovende individuen met potentieel, door hen te vertrouwen, door er te zijn in de klas, in het Overkophuis of in het jeugdwerk, elk op onze eigen manier, voorkomen we dat jongeren overboord vallen, de weg verliezen of delinquente daden stellen. Zo dragen we bij aan gelijkwaardige kansen voor alle kinderen en jongeren. We moeten als samenleving dus stevig inzetten op primaire en universele preventie (algemeen en levensbreed, erbij horen...) en aanvullend op de secundaire preventie die gefocust is op het vroeg opsporen en vermijden van specifiek gedrag.

We lezen in de memorie van toelichting een bijkomende urgentie om kinderen en jongeren als individuen te blijven verbinden in de samenleving gezien onderzoek uitwijst dat aan dader(s) "vaak geen duidelijke ideologische overtuiging kan worden toegeschreven. Vaak lijken persoonlijke grieven en/of een fragiele psychologische context de belangrijkste drijfveren te zijn." Dit verbaast ons niet als we kijken en luisteren naar de signalen van jongeren en jeugdwerkers. Jongeren die meegesleurd worden in negatieve polarisatie staan vaak alleen, geïsoleerd en zijn alle verbinding met hun omgeving en samenleving verloren.

Waar het regeerakkoord en dit voorontwerp dus spreken over het belang van samengaan van preventief en repressief beleid en de samenwerking tussen Vlaams en federaal niveau, willen we dan ook benadrukken dat het Vlaams niveau vooral moet inzetten op de sterktes van haar bestaande preventief beleid en daar verder in kan en moet investeren.

¹ Primaire preventie: activiteiten die voorkomen dat mensen een bepaald probleem ervaren of risico lopen. Secundaire preventie: vroege opsporing van problemen of verhoogde risico's. Tertiaire preventie: Voorkomen van bijkomende complicaties of bijkomende verhoogde risico's

Onderzoek wijst uit dat investeren in primaire preventie effectiever is dan gerichte repressie of disengagement. Die laatste stappen kunnen uiteraard nodig zijn bij bepaalde individuen, maar laat ons echt investeren in voorkomen².

De eigenheid per sector is hierbij belangrijk en complementair aan elkaar. Binnen jeugdwerk bouwen we al jaren aan een sterke, vaak impliciete, preventieve kracht. Vanuit het DNA van de jeugdwerker zoeken we steeds naar de beste manier om jongeren centraal te zetten, hen eigenaarschap te geven, de kracht van de groep op een positieve manier in te zetten, belang te hechten aan proces én product waaraan we werken en de samenleving mee vorm te geven. We bereiken daarmee een jeugdwerkeffect. Onze missie als sector is dan ook zo veel mogelijk jeugdwerk realiseren voor zo veel mogelijk kinderen en jongeren en zo mee ongelijkwaardige kansen in de samenleving aan te pakken.

Getuige van die kracht: jeugdwerk is vaak één van de enige actoren die jongeren bereikt die uit heel wat maatschappelijke systemen vallen. Denk bv. terug aan de coronaperiode waarbij jeugdwerkers van deur tot deur naar kinderen en jongeren in kwetsbare situaties gingen, aan het jeugdhuis waar jongeren gewoon mogen komen hangen als ze zich thuis niet veilig voelen, aan de jeugdbeweging waar jongeren ook welkom zijn als het op school niet meer lukt, aan Samen op Straat die tijdens onrustige momenten in wijken letterlijk en fysiek de verbinding zoeken tussen politie en jongeren, aan Plein Patrons die signalen opvangen over hun wijken, er gewoon zijn voor jongeren, als grote broers en zussen fungeren of samen voetballen,... Wij geloven dat hierin net de preventieve kracht van het jeugdwerk schuilgaat. Een plek zijn waar kinderen en jongeren centraal staan en ze hun eigen plek kunnen vinden. Net door er op ieder moment voor hen te kunnen zijn vervult het jeugdwerk zijn preventieve rol. Deze rol mag niet vermengd worden met een controlerende rol waarbij het jeugdwerk een detectiesysteem voor mogelijk crimineel gedrag dreigt te worden.

Het jeugdwerk heeft een sterk integriteitsbeleid opgebouwd in samenwerking met het beleid, en een deontologische code. We hebben onze manier van werken bij verontrusting of zorgen rond een kind of jongere of diens omgeving, werken met aanspreekpunten Integriteit die een opleiding krijgen en kunnen bogen op een netwerk met specifieke hulplijnen en organisaties, we passen daarbij de principes toe rond KIMIWA. Dat is een krachtgerichte methodiek voor het jeugdwerk in het omgaan met verontrusting en kindermishandeling. Het woord is Japans en betekent 'en jij' en staat ook als letterwoord voor '**K**indermishandeling, **W**at is dat, **W**at kan je doen?'³. KIMIWA is een project in opdracht van het Agentschap Opgroeien, Vlaams Minister van Welzijn en Vlaams Minister van Jeugd. Het project is uitgevoerd in samenwerking met Departement Jeugd, De Ambassade, Tumult, Pimento, Uit De Marge, Vlaamse Dienst Speelpleinwerk, Scouts en Gidsen Vlaanderen, hulplijn 1712, Vertrouwenscentra Kindermishandeling en NuPraatIkErover.be. De ontwikkeling van KIMIWA werd opgevolgd door een stuurgroep samengesteld vanuit de partners binnen Welzijn en Jeugdwerk.

We vragen om te investeren in de breed maatschappelijke prosociale voedingsbodems van kinderen en jongeren als ultieme en meest nodige preventieve maatregel om negatieve polarisatie te voorkomen. Repressieve insteken of dwingende maatregelen koppelen aan werkingen die daar niet voor gemaakt zijn, kan alleen maar averechts werken. Zet dus in op de kracht van onderwijs, welzijn en jeugdwerk. Ook financieel. Op sectoren die kinderen en jongeren centraal stellen en hen in hun eigenheid laten groeien. Van het meest lokale niveau tot op internationaal niveau. We hebben als samenleving en vanuit de overheid een eindverantwoordelijkheid om aan alle kinderrechten tegemoet te komen, aan het recht op onderwijs, huisvesting, vrije tijd en ontspanning, participatie, groeien en gezondheid. Daar voldoen we vandaag nog niet aan, daar is nog een grote preventieve winst te boeken. Het is geen quick win, maar alleen zo werkt het, alleen zo houden we kinderen en jongeren in verbinding. Om terug te koppelen naar het voorontwerp van decreet: Dat zijn de gepaste maatregelen en acties die negatieve polarisatie bestrijden, dat beleid voorkomt dat Vlaamse burgers zodanig radicaliseren dat zij bereid zijn het gebruik van geweld te aanvaarden.

Blijf inzetten op een brede interpretatie van negatieve polarisatie waarbij discriminerende of stereotyperende terminologie wordt vermeden. Trek deze lijn verder door richting lokale besturen.

²Colinda Serie, Stefaan Pleysier, Johan Put & Corine de Ruiter, Welzijn, primaire levensbehoeften en delinquentie bij adolescenten Etiologische assumpties van het Good Lives Model getoetst, 2020,

³ Website Kimiwa

In ons advies over het ontwerpdecreet voor de deelname aan Lokale Integrale Veiligheidscellen⁴ benadrukten we hoe belangrijk het is discriminerende of stereotyperende terminologie in deze context te vermijden. We zijn dan ook blij dat in dit ontwerpdecreet in veel bredere zin gesproken wordt over mogelijke vormen van negatieve polarisatie. In deze teksten wordt duidelijk benadrukt dat het over een brede verscheidenheid gaat, en de klassieke indeling van religieus extremisme niet meer voldoende de realiteit tegemoet komt. Deze verscheidenheid moet er ons als samenleving van behoeden dat we voor bepaalde vormen van negatieve polarisatie alerter zijn dan voor anderen, en daardoor ongewild stereotyperend beleid maken. Ook lokaal zal dit een belangrijke oefening worden.

Daarnaast juichen we het onderscheid toe dat gemaakt wordt tussen gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie en andere vormen van polarisatie. We steunen het idee dat ideologische of thematische polarisatie net kenmerk kunnen zijn van een gezonde democratische werking. Een democratische samenleving heeft elke dag de opdracht een evenwicht te zoeken tussen vrijheid van meningsuiting en de andere kinder- en mensenrechten zoals participatie en de bescherming en creatie van gelijkwaardige kansen.

Behoud de uitzondering van de positie van jeugdwerkers wat de deelname aan LIVC-R's betreft. Bescherm deze vertrouwensband en vertrouwen op de interne deontologische en integriteitsprocessen van jeugdwerk.

We verwijzen in de context graag naar ons advies over het ontwerpdecreet over de deelname aan LIVC-R's⁵.

De wet van 30 juli 2018 tot oprichting van lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme gaf een wettelijke basis aan de LIVC-R. Die federale wet LIVC-R bepaalt uitdrukkelijk in artikel 5 dat de LIVC-R een overlegstructuur is in de zin van artikel 458ter van het Strafwetboek. In het deontologisch akkoord van 2019 steunden het volledige jeugdwerk en de Vlaamse Jeugd Raad de positie om kinderen en jongeren en de vertrouwensband altijd voorop te stellen. We vertrokken daarvoor vanuit het werk dat al gedaan was in onze sector zoals de deontologische code en de handleiding van Uit de Marge¹. In het deontologisch akkoord werden drie kwaliteitskaders als leidraad gebruikt: de agenda voor de toekomst van het jeugdwerk, het integriteits- en deontologisch beleid van organisaties en het beleid rond kadervorming. We vertrokken voor dit deontologisch akkoord vanuit het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van de VN, de vertrouwensrelatie tussen jeugdwerker en kind/jongere en het eigen handelingskader, geschreven door elke organisatie.

De actoren die betrokken kunnen worden, worden beschermd in het schenden van hun beroepsgeheim in de specifieke context van een LIVC-R (R staat voor radicalisering). Artikel 458ter van het Strafwetboek voorziet in de mogelijkheid om het beroepsgeheim te schenden op een wettelijke manier in een zogenoemd casuoverleg. In een omzendbrief van Minister Geens in 2017 gaf de minister aan dat met het artikel 458ter van het Strafwetboek geen verplichting geïnstalleerd werd om een LIVC-R op te richten, maar dat die wel wettelijke harmonisering op het oog had, dat het artikel spreekrecht betreft, géén spreekplicht en dat jeugdverenigingen, jeugdwerkers en jeugdleden niet tot het middenveld behoren dat rechtstreeks betrokken zou worden.

Wat nog ontbrak in de regelgeving tot in 2021 was overkoepelende regelgeving voor wie aan een casuoverleg kan deelnemen binnen een LIVC-R én hoe ze dat kunnen doen. Dat kader kwam er met het decreet houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme van 12 mei 2021. In dat decreet werd, o.a. na advies van de Vlaamse Jeugd Raad, duidelijk voorzien dat genodigden van een LIVC R zelf inschatten of ze deelnemen, wat hun vertrouwensrelatie met jongeren kan beveiligen. Er werd ook specifieke aandacht besteed aan het omgaan met persoonsgegevens in casussen die minderjarigen betreffen. We benadrukken deze modaliteiten graag opnieuw met nadruk wanneer in dit ontwerpdecreet gesproken wordt over een sterkere betrokkenheid van de sociopreventieve actoren en we blijven hier dan ook graag van nabij op betrokken. Ook ter ondersteuning van de lokale beleidsactoren werd uitgebreide informatie voorzien via VVSG⁶ en Bataljong⁷.

⁴ Advies Vlaamse Jeugd Raad 2009 over het ontwerpdecreet voor de deelname aan Lokale Integrale Veiligheidscellen <https://vlaamsejeugd Raad.be/nl/adviezen/advies-over-het-ontwerpdecreet-voor-de-deelname-aan-lokale-integrale-veiligheidscellen>

⁵ Advies Vlaamse Jeugd Raad 2009 over het ontwerpdecreet voor de deelname aan Lokale Integrale Veiligheidscellen <https://vlaamsejeugd Raad.be/nl/adviezen/advies-over-het-ontwerpdecreet-voor-de-deelname-aan-lokale-integrale-veiligheidscellen>

⁶ VVSG Website artikel: Wat is een LIVC-R?

⁷ Bataljong Website artikel: LIVC

Betrek kinderen en jongeren en het middenveld in de verdere uitrol van het actieplan en het platform deradicalisering.

We vinden het een goede zaak dat er een duidelijk kader komt voor het actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie en het platform waarin expertise uitgewisseld wordt hierover. We begrijpen dat er geen voorafnames kunnen gebeuren op hoe het nieuwe actieplan vorm gegeven zal worden, maar we vragen de volgende regering alvast met aandring om hierbij opnieuw kinderen en jongeren te betrekken. Luister naar hen om te weten wat er speelt onder de waterlijn. Voorzie hierbij ook voldoende evaluatie- en opvolgmogelijkheden. Daarnaast vragen we om ook de betrokkenheid van middenveldactoren en jeugdwerk bij het platform verder te zetten, ook in de aanloop naar evaluatie, een omgevingsanalyse en een nieuw actieplan.

5. Rol en ondersteuning van de lokale besturen (artikel 9)

Investeer structureel in lokaal beleid, in samenspel met Vlaams en federaal niveau. Dit niveau staat mee in voor primaire preventie. Daarnaast speelt lokaal beleid ook een noodzakelijke rol binnen de verdere stappen: van detectie, begeleiding, tot nazorg.

Zoals hierboven uiteengezet willen we het belang onderlijnen van structureel investeren in prosociale voedingsbodems als ultieme preventie: beter voorkomen dan genezen. Nog voor de stappen van detectie en begeleiding is er immers ook al veel gebeurd (of niet gebeurd). We kunnen kinderen en jongeren aan boord houden door investeringskeuzes van beleid in de domeinen waarin kinderen en jongeren opgroeien zoals onderwijs, zorg, welzijn, jeugdwerk, vrije tijd, sport, ... Het samenspel tussen lokaal, Vlaams en federaal beleid is hierbij dan ook heel belangrijk. Net zoals in het ontwerpdecreet gesproken wordt over hoe Vlaams beleid via heel wat belangrijke beleidsdomeinen in kan zetten op preventie, geldt dat ook lokaal. Ook lokaal worden immers heel wat keuzes gemaakt rond omgeving, publieke ruimte, ordehandhaving, welzijn en zorg, onderwijs, vrije tijd, sport en meer zoals ook voorbeelden gegeven worden rond vorming, straathoekwerk, begeleiding,... We vragen om structureel te investeren in dit beleid, in het bijzonder gericht op kinderen en jongeren in kwetsbare situaties, ook hier: vanuit een primair preventieve insteek. We benadrukken hier graag dat Vlaanderen een activerende rol kan spelen ten aanzien van lokale besturen via stimulansen, vorming, informatie, ...

Heel wat lokale besturen zetten sterk in op kind- en jeugd vriendelijk beleid, investeren in de nodige nabije actoren, structuren en organisaties. Het lokale niveau zit immers het dichtste bij de burger en dus ook bij kinderen en jongeren. We vragen Vlaams beleid dan ook om het belang van preventief beleid ook op lokaal niveau te ondersteunen met initiatieven zoals het Vlaams netwerk kind- en jeugd vriendelijke steden & gemeenten⁸, het label kind vriendelijke steden & gemeenten⁹, via het gemeentefonds en via de erkenning van de expertise van actoren zoals VVSG en Bataljong. Ook de oproep rond een expertenpool kan hierin heel waardevol zijn om deze ondersteuning kwalitatief vorm te geven¹⁰. Op die manier kunnen sociopreventieve actoren vanuit hun eigenheid betrokken worden en een rol spelen in een LIVC-R wanneer dat nodig is, wat jeugdwerk betreft steeds met spreekrecht, zonder plicht, mét bescherming van de vertrouwensband met kinderen en jongeren en vertrouwen vanuit het lokaal bestuur in de expertise en kennis van de betrokken organisaties en actoren om de juiste afwegingen te maken.

Voorzie ruimte om te investeren in experimentele projecten en zorg voor de nodige verduurzaming van waardevolle projecten.

⁸ Bataljong Website Artikel Kindvriendelijk Netwerk

⁹ Bataljong Website artikel Kindvriendelijke steden & gemeenten

¹⁰ Vlaamse Overheid: Projectoproep - Expertengroep geweldadige radicalisering en extremisme

We vinden het een goede zaak dat er ook budget binnen dit actieplan kan gaan naar het ondersteunen van experiment. We volgen de modaliteiten hiervan graag mee op, zodat deze middelen onder andere ook gericht kunnen zijn op nieuwe tendensen die spelen bij kinderen en jongeren. Belangrijk hierbij is dat een experiment de tijd heeft om te groeien en te evolueren, zeker voor complexe uitdagingen zoals deradicalisering, en de modaliteiten hier dus ook op aangepast zijn.

We benadrukken tot slot ook het belang van het structureel ondersteunen van waardevolle en bewezen initiatieven zoals het inzetten op mediawijsheid. Experimentele middelen kunnen zuurstof geven aan nieuwe ideeën, maar wanneer die effectief blijken in het aanpakken van gewelddadige radicalisering of extremisme, moet een project of werking ook op langere termijn zelf kunnen ademen.